

Adresa:
Kneza Miloša 4
11103 Beograd
PAK 106915
Srbija

Telefon:
011/3344235
Fax:
011/3344425

e-mail:
office@yucom.org.rs

web:
www.yucom.org.rs

YUCOM
Komitet pravnika
za ljudska prava

**Савет за штампу
Комисији за жалбе**
Краљице Наталије 28
11000 Београд

Поштовани,

Комитет правника за људска права – YUCOM, заједно са Институтом за медије и различитости - Западни Балкан, делујући у оквиру својих циљева који се односе на промоцију и заштиту људских права, подноси

ЖАЛБУ

Комисији за жалбе Савета за штампу против дневног листа „Куир“, због повреде Кодекса новинара Србије.

Комитет правника за људска права – YUCOM, као организација која се дуги низ година бави унапређењем и заштитом људских права и у чије статутарне циљеве спада пружање правне заштите различитим групама људи, подноси жалбу Комисији за жалбе Савета за штампу, сматрајући да су извештавањем дневног листа „Куир“ повређена права породица жртава кривичног дела извршеног у ноћи између 4. и 5. маја 2023. године у околини Младеновца. Додатно, мишљења смо да би утврђивање повреде Кодекса новинара Србије спречило потенцијалне ризичне ситуације међу малолетним лицима, као једном од најосетљивих категорија лица које непримерено извештавање највише може да угрози. Садржај на који указујемо, сувишним детаљима штетно утиче на јавост у целини, те се објављивањем одлуке о учињеном прекршају остварује и интерес целокупне јавности.

Образложење

У тексту **“Језив исказ; Убица из Младеновца: Разумем дечака који је пуцао у школи на Врачару, био је омаловажаван као и ја”** објављеном 11. маја 2023. године у штампаном издању „Курира“, објављен је исказ окривљеног нападача, који је осумњичен за убиство осморо људи у масовној пуцњави која се догодила у околини Младеновца, неколико дана пре објављивања текста. Овај

Комитет правника за људска права – YUCOM
Kneza Miloša 4, 11103 Beograd, PAK 106915, Srbija
011/3344235, 3344425 | office@yucom.org.rs | www.yucom.org.rs

текст добио је место на насловној страни овог издања. У тексту није наведн извор од ког је “Курир” прибавио изјаву коју је окривљени дао након хапшења, а текст садржи и изјаве комшија и становника села у околини Младеновца у којима се догодио злочин, који такође нису именовани. Њихове изјаве садрже додатне информације о осумњиченом, а њихово објављивање, као и објављивање узнемирујућег исказа учиниоца кривичног дела није у интересу јавности и може имати штетне последице на породице жртава, а противно је и Кодексу новинара Србије.

У тексту се речи окривљеног цитирају, уз коментар да је он то наводно изјавио. Оваква изјава учиниоца кривичног дела, уз детаљан опис злочина и разматрање његовог мотива за злочин који је извршио, може бити веома узнемирујућа за породице жртава и њихове ближње, а и за јавност у целини. Тачка 3 одељка I (Истинитост извештавања) Кодекса налаже новинару да *назначи извор информације коју преноси. Уколико извор не жели да буде откривен, новинари и уредници поступају са дужном професионалном пажњом и својим професионалним ауторитетом стају иза информације и одговарају за њену тачност.* Извор исказа окривљеног из истраге која је у току лист „Курир“ не прецизира, већ наводи само да је у питању “извор Курира”. У оквиру исте тачке Кодекса, као смерница се наводи да *објављивање информација које су означене као поверљиве, допуштено је искључиво уколико се утврди да је право јавности да буде информисана приоритетно у односу на разлоге поверљивости информација.* Изношење незваничне изјаве, без навођења извора није у јавном интересу, већ представља неодговорно поступање новинара и злоупотребу осетљивих података до којих је „Курир“ дошао. Овакво неодговорно извештавање може додатно да узнемири сва лица директно погођена овим злочиним, али и целу јавност у кризној ситуацији у којој је јавност нарочито осетљива.

У наставку текста наводе се различите изјаве комшија и других неименованих извора, које се не могу сматрати поузданим и могу имати штетне последице по читаоце. Изјаве садрже приватне информације о окривљеном и различита нагађања о потенцијалним мотивима злочина. Ове изјаве су дате неколико дана након што се злочин догодио, у тренутку када су лица у чијој се близини десило кривично дело била потрешена, уплашена и узнемирена. На овај начин прекршена је и тачка 7, одељка VI (Однос према изворима информисања), која налаже да *новинар никада не сме да злоупотреби емоције других људи, њихово незнање или недовољну способност расуђивања.* Преношењем ових изјава лист „Курир“ није поступио према професионалним и етичким стандардима новинарства.

Тачка 1 одељка IV (Одговорност новинара) наводи да је *новинар, пре свега, одговоран својим читаоцима, слушаоцима и гледаоцима. Ту одговорност не сме да подреди интересима других, а посебно интересима издавача, владе и других државних органа.* Објављивањем спорног чланка лист „Курир“ поступио је супротно цитираној одредби Кодекса новинара Србије, ставивши интерес редакције и издавача испред интереса жртава, њихових породица и целокупне јавности.

Такође, оваквим извештавањем које садржи дубоко узнемирујућ саджај, повређне су и тачке 4 и 5 одељка IV (Одговорност новинара), а које прописују да је *Новинару забрањено да користи непримерене, узнемиравајуће, порнографске и све друге садржаје који могу имати штетан утицај на децу и да је новинар дужан да поштује и штити права и достојанство деце, жртава злочина, особа са хендикепом и других угрожених група.*

Због свега наведеног, предлагемо да Комисија за жалбе Савета за штампу, након спроведеног поступка, утврди да је објављеним текстом лист „Курир“ повредио Кодекс новинара Србије, као и да наложи дневном листу „Курир“ да објави одлуку о учињеном прекршају. Сматрамо да последице прекршаја Кодекса могу превентивно да утичу на штампу да се убудуће придржава Кодекса новинара Србије и одговорно извештава.

У прилогу достављамо насловну страну и спорни чланак објављен 11. маја 2023. године.

У Београду, 06. јун 2023. године

Јована Спремо, статутарна заступница

Комитета правника за људска права - YUCOM

